

[Heick.]

Med hensyn til selve forhøjelsen af udlånsbeløbene er jeg tilfreds med, at man har taget den generelle stilling, at man ikke vil øge de samlede udlånsbeløb fra statskassen, men eventuelt udlånsbeløbene til de enkelte brug, det vil sige, at man i og for sig tager konsekvensen af den tekniske udvikling og bestræber sig på, at de nye landbrug ikke bliver for små. Men også dette bør vi se på i udvalget.

Af de tal, der er blevet angivet, fremgår det, at der har været den her nævnte stigning. Det tilføjes yderligere i lovforslagets bemærkninger, at man må gå ud fra, at stigningen i omkostningerne har været lidt stærkere, end tallene viser, idet den allersidste stigning fra indeværende efterår ikke er medregnet.

Jeg vil gøre opmærksom på, at licitationer fra byggeforetagender i den allersidste tid viser, at der ligesom er bedre overensstemmelse mellem overslag og byggesum, end man har kendt tidligere. Det ser faktisk ud til, at den tilbageholdenhed med offentligt byggeri, som har kendetegnet de sidste måneder, er ved at slå igennem på den måde, at der er en tendens til nedadgående priser for byggeriet. Jeg har fået refereret udtalelser af embedsmænd i boligministeriet, hvorefter man i ministeriet har konstateret en nærmest nedadgående tendens for priserne på boligbyggeriet, om ikke i de allersidste måneder, så i de allersidste uger. Jeg synes, at vi må have dette med ind i billedet ved behandlingen i udvalget af lovforslaget. Een ting er nemlig givet: at hvis vi sætter lånegræsen op for byggeri til disse huse, kommer det til at koste det mere, som vi hæver lånegræsen med. Hvis denne tendens holder, bør vi tage konsekvensen heraf under den videre behandling af lovforslaget, og det tror jeg i og for sig den højtærede minister vil være enig med mig i.

Jeg kan kun gentage, at vi altid vil tage forstående på lovforslag om udstykning. Jeg gør dog opmærksom på, at den stigning i byggeomkostningerne fra år til år, som vi er vidne til, og som har sin rod andetsteds end i den lovgivning, vi her behandler, selvfølgelig foruroliger os, og før eller senere må vi nå til sådanne forhold, at stigningen afløses af i hvert tilfælde en retliniet bevægelse. Vi må også have vor opmærksom-

hed henvendt på, at når vi sætter lånet op, sætter vi den del af lånet op, som ikke forrentes, og det vil altså sige, at vi giver brugere, som er så heldige at få et statshusmandsbrug, en større og større fordel i forhold til de landmænd, som skal etablere sig under frie forhold.

Jeg mener som sagt, at vi bedst kan drøfte disse ting i et udvalg. Jeg giver tilsagn om velvillig behandling af lovforslaget som helhed, men jeg mener ligesom det ærede medlem hr. Chr. Rasmussen, at vi må se alvorligt på, om der overhovedet er grund til efter den allersidste udvikling at sætte lånegræsen op.

Fibiger: Om lovforslaget om tillæg til statshusmandsloven vil jeg sige, at det udvalg, der var nedsat i fjor, var enig om, at bestemmelserne i loven om oprettelse af havebrug m. m. burde indarbejdes i statshusmandsloven, og det er nu sket. Vi får altså nu det hele under een administration og kan måske derved opnå besparelser i administrationen. Det er altid godt, når det går den vej. Hvorvidt der overhovedet bliver brug for at oprette frugtplantager og gartnerier o. lign. i forbindelse med de små husmandsbrug, anser jeg for at være et stort spørgsmål. Der kan måske være tilfælde, hvor der ligger en sådan jordlod i nærheden af en stationsby, men jeg tror, det bliver meget få tilfælde, og forslaget vil derfor meget sjældent finde anvendelse i den tid, vi nu lever i.

Med hensyn til forslag til lov om udlån til statshusmandsbrug m. m. kan man sige, at man har gjort den erfaring, at det koster mere at oprette disse brug, end man hidtil har haft midler til. Derefter kan man spørge, om det hænger sammen med, at der bygges for flot, eller med, at byggeomkostningerne er steget. Hvis det koster f. eks. 50 000 kr. at bygge et statshusmandsbrug, hvor der både er stald, lade og stuehus, og man sammenligner denne sum med, hvad det koster at bygge et hus efter byggestøtte-loven, kan man nok sige, at man får mere for pengene her, end man får ved et almindeligt beboelseshus; man kan ikke sige, at byggeriet af statshusmandsbrug er dyrt, tværtimod. Man kan derimod hævde, at staten kunne lade være med at forhøje lånebeløbet; så måtte vedkommende bru-